

Convenis internacionals

Protocol núm. 15 que esmena la Convenció per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals, fet a Estrasburg el 24 de juny del 2013

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 15 de gener del 2015 ha aprovat el següent:

Protocol núm. 15 que esmena la Convenció per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals, fet a Estrasburg el 24 de juny del 2013

La Convenció per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals, oberta a la signatura a Estrasburg el 4 de novembre de 1950 i vigent al Principat d'Andorra des del 22 de gener de 1996, és el pilar fonamental sobre el qual s'edifica tota l'estructura de protecció i promoció dels drets humans que el Consell d'Europa ha anat desplegant al llarg dels anys amb l'objectiu de garantir un espai europeu on la democràcia, l'estat de dret i el respecte dels drets humans fossin una realitat per als més de 800.000 milions de ciutadans que hi conviuen.

Des de l'any 1952, però, la Convenció ha evolucionat, igual que ho ha fet la societat, i ha incorporat diferents protocols addicionals i d'esmena amb una doble finalitat. D'una banda, ampliar el nombre i la qualitat dels drets protegits (com ara el dret a la propietat o l'abolició de la pena de mort, entre d'altres) i, d'altra banda, millorar el sistema de control jurisdiccional (amb la potenciació d'un únic Tribunal Europeu de Drets Humans -TEDH-).

El Protocol núm. 15 que esmena la convenció per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals, fet a Estrasburg el 24 de juny del 2013 i signat per Andorra el mateix dia, neix amb vocació de potenciar precisament l'eficàcia del Tribunal Europeu de Drets Humans.

En un primer moment, el Tribunal va ser reforçat amb l'entrada en vigor del Protocol núm. 11 (en vigor des del 1998) el qual va simplificar l'arquitectura del sistema de protecció de drets humans eliminant la Comissió Europea de Drets Humans que si bé actuava com un filtre, allargava la durada dels procediments.

Posteriorment, el Protocol núm. 14, en vigor des de l'1 de juny del 2010, ha contribuït considerablement a la disminució de demandes individuals, especialment en els casos repetitius, en què els problemes estructurals que presenten alguns països (com ara l'allargament excessiu dels procediments judicials) es resolen avui en dia amb una única resolució "pilot", vàlida per a tots els casos basats en la mateixa violació de drets o llibertats fonamentals.

Malgrat aquestes millores en la reestructuració i el funcionament del Tribunal, el sistema s'ha vist contínuament sobrepasat per l'ingent nombre de demandes individuals que els ciutadans europeus presenten

cada dia davant les seves portes vist que el Tribunal és més conegut i que el nombre de països membres del Consell d'Europa ha passat de 14 països a l'any 1950 a 47 a l'any 2007.

Si bé aquest increment en el nombre de demandes individuals és un clar indicador del paper preeminent que el Tribunal ha anat assumint en la protecció dels drets i de les llibertats fonamentals, representa, en canvi, una amenaça greu a la seva eficàcia, pel fet que una justícia que arriba tard no és, en definitiva, una justícia justa.

És per això que els països membres del Consell d'Europa han continuat treballant en la reforma del Tribunal, especialment en els darrers anys, en què les conferències d'Interlaken (2010), Izmir (2011) i, més concretament, Brighton (2013) han donat com a fruit el nou Protocol núm. 15.

El Protocol 15, menys ambiciós i només amb 5 articles de fons, introdueix canvis menors però que, un cop en vigor (cal la signatura de tots els estats membres), aportarà també més agilitat a la resolució dels casos pendents davant el Tribunal, que a finals del 2013 arribaven als 100.000.

L'article 1 afegeix un nou paràgraf expositiu al preàmbul de la Convenció fent referència al principi de subsidiarietat i a la doctrina del "marge d'apreciació" que, malgrat formar part de la jurisprudència del Tribunal, no estava recollida en la Convenció. En relació al principi de subsidiarietat, es reconeix que els estats part tenen l'obligació principal de garantir a tota persona sota la seva jurisdicció els drets i les llibertats definits en la Convenció a la vegada que les instàncies nacionals tenen el deure de proporcionar un remei efectiu al ciutadà quan aquests drets i aquestes llibertats han estat violats. El Tribunal interpreta amb autoritat la Convenció i actua només com una garantia per a les persones quan els seus drets i les seves llibertats no estan assegurats en l'àmbit nacional.

D'altra banda, la doctrina del "marge d'apreciació" reconeix que els estats membres del Consell d'Europa disposen d'un grau de discreció (subjecte, però, a la supervisió del Tribunal) quan prenen mesures legislatives, administratives o judicials en l'àmbit dels drets i de les llibertats recollits en la Convenció. Alhora, la doctrina permet al Tribunal tenir en compte el fet que la Convenció s'interpreta de manera diferent en els diferents estats membres a causa de les seves tradicions legals i culturals divergents. El marge d'apreciació aporta, en definitiva, al Tribunal la flexibilitat necessària per equilibrar la sobirania dels estats membres, per una banda, i les seves obligacions en virtut de la Convenció, per una altra.

L'article 2 del Protocol fa referència a l'edat dels jutges i limita a menys de 65 els anys que podran tenir quan l'Assemblea Parlamentària requereixi al Govern la llista de tres candidats. Fins ara no hi havia un límit d'edat i amb aquesta reforma es pretén que els jutges puguin servir el mandat de 9 anys amb condicions òptimes, reforçant així la consistència i composició del Tribunal.

Altrament, l'article 3 elimina el dret que tenen les parts d'oposar-se a la decisió d'una sala de remetre un cas a la Gran Sala quan el cas planteja una qüestió que pot arribar a diferir de la jurisprudència del Tribunal. Amb aquesta mesura es pretén accelerar els procediments en els casos que presenten problemes d'interpretació de la Convenció o dels seus protocols i que sigui obligatori per a una sala remetre el cas a la Gran Sala, essent aquesta l'única que podrà desviar-se de la jurisprudència establerta, si el cas ho merita.

Els ciutadans disposen d'un termini de sis mesos, després de la decisió definitiva dictada per la jurisdicció nacional, per presentar la seva demanda davant el Tribunal. El constant desenvolupament de les noves tecnologies de la comunicació, cada cop més ràpides i àgils, juntament amb els terminis de durada similar en vigor en alguns estats membres, advoquen per la reducció del límit de temps de 6 a 4 mesos (article 4), cosa que també redundarà en benefici de l'escurçament del procediment.

Amb referència a l'article 35, apartat 3 b de la Convenció, que conté el criteri d'admissibilitat relatiu al "perjudici important", l'article 5 del Protocol elimina la condició que el cas no hagi estat degudament considerat per un tribunal intern. Queda, però, el requisit d'examinar la demanda si el respecte dels drets humans garantits pel Conveni i pels seus protocols exigeix un examen del fons. Aquesta esmena té per objecte donar més efecte a la màxima de minimis no curat pretor o, en altres paraules, que un tribunal (com ara el TEDH) no s'hagi d'ocupar d'assumptes trivials o poc importants.

Finalment, la resta d'articles (6, 7, 8 i 9) tracten els temes habituals en aquests tipus d'instruments internacionals del Consell d'Europa, com ara: la signatura, la ratificació o l'accessió; l'entrada en vigor; el moment en què algunes de les esmenes han d'aplicar-se; i les funcions de notificació del secretari general del Consell d'Europa.

Amb la ratificació d'aquest nou Protocol d'esmena de la Convenció, Andorra continua la tasca iniciada al 1996 d'incorporar progressivament dins del nostre ordenament jurídic aquests nous instruments internacionals del Consell d'Europa relatius a la Convenció per avançar en una matèria tan cabdal com la protecció i el respecte dels drets humans i, en aquest cas, per col·laborar en l'eficàcia del Tribunal Europeu de Drets Humans mitjançant l'agilitació dels seus procediments interns.

Tenint en compte les consideracions exposades i atès que el 24 de juny del 2013 es va signar a Estrasburg el Protocol esmentat,

s'aprova:

La ratificació del Principat d'Andorra del Protocol núm. 15 que esmena la convenció per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals, obert a la signatura a Estrasburg el 24 de juny del 2013.

El Ministeri d'Afers Exteriors donarà a conèixer la data de l'entrada en vigor per a Andorra d'aquest Protocol.

Casa de la Vall, 15 de gener del 2015

Vicenç Mateu Zamora
Síndic General

Nosaltres els coprínceps manifestem el consentiment de l'Estat per obligar a través d'ell, n'ordenem la publicació en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra, i autoritzem que a partir d'aquell moment es pugui lliurar l'instrument de ratificació corresponent.

François Hollande
President de la República Francesa
Copríncep d'Andorra

Joan Enric Vives Sicília
Bisbe d'Urgell
Copríncep d'Andorra

Protocol núm. 15 que esmena la Convenció per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals

Preàmbul

Els estats membres del Consell d'Europa i les altres altes parts contractants de la Convenció per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals, signat a Roma el 4 de novembre de 1950 (d'ara endavant, "la Convenció"), aquí signataris,

Tenint en compte la declaració adoptada a la conferència d'alt nivell sobre el futur del Tribunal Europeu de Drets Humans que va tenir lloc a Brighton del 19 al 20 d'abril del 2012, així com les declaracions adoptades a les conferències d'Interlaken del 18 al 19 de febrer del 2010 i a Izmir del 26 al 27 d'abril del 2011;

Tenint en compte l'Opinió núm. 283 (2013), adoptada per l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa el 26 d'abril del 2013;

Considerant la necessitat de garantir que el Tribunal Europeu de Drets Humans (d'ara endavant, "el Tribunal") pugui continuar tenint el seu paper preeminent en la protecció dels drets humans a Europa;

Han acordat el següent:

Article 1

S'afegeix un nou paràgraf expositiu al final del preàmbul de la Convenció amb la redacció següent:

"Afirmant que les altes parts contractants, de conformitat amb el principi de subsidiarietat, són els principals responsables de garantir els drets i les llibertats definits en aquesta Convenció i els seus protocols, i que, en fer-ho, disposen d'un marge d'apreciació subjecte a la jurisdicció de control del Tribunal Europeu de Drets Humans establert per aquesta Convenció."

Article 2

1. S'afegeix un nou apartat 2 a l'article 21 de la Convenció amb la redacció següent:

"Els candidats han de tenir menys de 65 anys el dia en què l'Assemblea Parlamentària demana, en relació amb l'article 22, la llista de tres candidats."

2. Els apartats 2 i 3 de l'article 21 de la Convenció passen a ser, respectivament, els apartats 3 i 4 de l'article 21.

3. S'elimina l'apartat 2 de l'article 23 de la Convenció. Els apartats 3 i 4 de l'article 23 passen a ser, respectivament, els apartats 2 i 3 de l'article 23.

Article 3

S'eliminen les paraules "llevat que una de les parts s'hi oposi" de l'article 30 de la Convenció.

Article 4

Se substitueixen les paraules “dins del termini de sis mesos” de l'apartat 1 de l'article 35 de la Convenció per les paraules “dins del termini de quatre mesos”.

Article 5

S'eliminen les paraules “i amb la condició de no rebutjar per aquest motiu cap cas que no hagi estat degudament examinat per un tribunal intern” de la lletra b de l'apartat 3 de l'article 35.

Disposicions finals i transitòries

Article 6

1. Aquest Protocol s'obre a la signatura de les altes parts contractants de la Convenció que expressin el seu consentiment a estar vinculades mitjançant:

- a. La signatura sense reserva de ratificació, d'acceptació o d'aprovació; o
- b. La signatura condicionada a la ratificació, a l'acceptació o a l'aprovació, seguida de la ratificació, l'acceptació o l'aprovació.

2. Els instruments de ratificació, d'acceptació o d'aprovació es dipositen prop del secretari general del Consell d'Europa.

Article 7

Aquest Protocol entra en vigor el primer dia del mes següent a l'expiració d'un període de tres mesos després de la data en què totes les altes parts contractants hagin expressat el seu consentiment a estar vinculades per aquest Protocol, de conformitat amb l'article 6.

Article 8

1. Les esmenes introduïdes per l'article 2 d'aquest Protocol només s'apliquen als candidats de les llistes presentades a l'Assemblea Parlamentària per les altes parts contractants, d'acord amb l'article 22 de la Convenció, després de l'entrada en vigor d'aquest Protocol.

2. L'esmena introduïda per l'article 3 d'aquest Protocol no s'aplica a cap cas pendent en què una de les parts hagi objectat, abans de l'entrada en vigor d'aquest Protocol, a la proposta feta per una sala del Tribunal de renunciar a la seva jurisdicció en favor de la Gran Sala.

3. L'article 4 d'aquest Protocol entra en vigor després de la finalització d'un període de sis mesos a partir de la data d'entrada en vigor d'aquest Protocol. L'article 4 no s'aplica a les demandes respecte de les quals la decisió interna definitiva, en el sentit de l'apartat 1 de l'article 35 de la Convenció, ha estat presa abans de l'entrada en vigor de l'article 4 d'aquest Protocol.

4. Totes les altres disposicions d'aquest Protocol s'apliquen a partir de la seva data d'entrada en vigor de conformitat amb les disposicions de l'article 7.

Article 9

El Secretari general del Consell d'Europa notifica als estats membres del Consell d'Europa i a les altres altes parts contractants de la Convenció:

Tota signatura;

El dipòsit de tot instrument de ratificació, acceptació o aprovació;

La data d'entrada en vigor d'aquest Protocol de conformitat amb l'article 7; i

Tot altre acte, notificació o comunicació que faci referència a aquest Protocol.

En fe de la qual cosa, els sotasignats, degudament autoritzats a aquest efecte, signen aquest Protocol.

Fet a Estrasburg, el 24 de juny del 2013, en anglès i francès, essent ambdós textos igualment fefaents, en un únic exemplar que es diposita als arxius del Consell d'Europa. El secretari general del Consell d'Europa lliurarà còpies certificades a cada estat membre del Consell d'Europa i a les altres altes parts contractants de la Convenció.

Situació del Protocol núm. 15 que esmena la Convenció per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals, fet a Estrasburg el 24 de juny del 2013

Entrada en vigor: No ha entrat en vigor

Situació a 25 de novembre del 2014: 29 estats signataris i 10 estats part

Estats membres del Consell d'Europa	Signatura	Ratificació	Entrada en vigor
Albània	11/02/2014		
Alemanya	24/06/2013		
Andorra	24/06/2013		
Armènia	24/06/2013		
Àustria	25/06/2013		
Azerbaidjan	18/06/2013	03/07/2014	
Bèlgica	07/10/2013		
Bulgària	05/11/2013		
Dinamarca	24/06/2013		
Eslovàquia	24/06/2013	07/02/2014	
Eslovènia	24/06/2013		
Espanya	24/06/2013 r		
Estònia	22/10/2013	30/04/2014	
Ex-República Iugoslava de Macedònia	21/11/2013		
Finlàndia	24/06/2013		
França	24/06/2013		
Geòrgia	19/06/2014		
Irlanda	24/06//2013 s	24/06/2013 s	
Islàndia	09/07/2013		
Itàlia	24/06/2013		
Liechtenstein	24/06/2013	26/11/2013	
Lituània	10/06/2014		
Luxemburg	24/06/2013		
Moldàvia	18/11/2013	14/08/2014	

Mònaco	13/11/2013	13/11/2013	
Montenegro	08/11/2013 s	08/11/2013 s	
Noruega	24/06/2013	17/06/2013	
Països Baixos	22/10/2013		
Polònia	09/04/2014		
Portugal	24/06/2013		
Regne Unit	24/06/2013		
República Txeca	05/11/2013		
Romania	24/06/2013		
San Marino	24/06/2013	06/11/2013	
Sèrbia	13/12/2013		
Suècia	25/06/2013		
Turquia	13/09/2013		
Ucraïna	20/06/2014		
Xipre	24/06/2013		

a.: Adhesió - s.: Signatura sense reserva de ratificació - su.: Successió -
r.: signatura ad referendum.